

Аналіз фінансової звітності кредитних спілок-членів ВАКС станом на 31.03.2015 року

*Будь-яка криза несе перевірку на міцність, і
сьогоднішня — черговий тому доказ.*

Не зважаючи на складний фінансовий стан країни та зростання кількості проблемних компаній, організацій, кредитні спілки в Україні, завдяки професіоналізму та згуртованості команди, забезпечують собі високий рівень ліквідності і достатності капіталу, вибудовують розвинену регіональну мережу.

Згідно з даними асоціації, станом на 31.03.2015 року лише 4 спілки не дотримуються нормативу достатності капіталу порівняно з 9 спілками під час кризи 2008—2009 років.

Водночас, на фоні значного знецінення національної валюти, падіння реального сектора економіки, зростання рівня безробіття в Україні кредитні спілки, як і банки, стикнулися з відчутним відтоком вкладів. При цьому за рахунок ліквідних активів кредитні спілки-члени ВАКС забезпечують своєчасне виконання своїх зобов'язань. Станом на 31.03.2015 року тільки 6 спілок не виконують нормативи ліквідності, тоді як в 2008—2009 роки ця кількість сягала до 14 спілок.

Проте прогнозувати чи планувати як економічну ситуацію в країні, так і в діяльності спілки на сьогодні достатньо складно. Як наслідок — більшість кредитних спілок-членів ВАКС вжили всіх заходів для зменшення ризиків. Зокрема, аби убезпечити себе від зниження якості кредитного портфеля, вони обмежили кредитування, підвищивши вимоги до потенційних позичальників. Дотримуючись зазначених вище пріоритетів, обсяг кредитування своїх членів у 1-му кварталі 2015 році склав 182,0 млн грн, тоді як у 1-му кварталі 2014 року обсяг наданих кредитів складав 219,5 млн грн.

Як наслідок, у кредитних спілках-членах ВАКС надалі спостерігається скорочення кредитного портфеля та суттєве погіршення його якості на фоні стрімкого зростання вартості життя у вигляді подорожчання навіть найнеобхіднішого, підвищення в рази плати за комунальні послуги. З початку 2015 року в кредитних спілках асоціації сума кредитів із порушенням режиму сплати зросла ще на 8,8 млн грн (7,1 %) при скороченні кредитного портфеля на 25 млн грн (3,2 %). Проте зауважимо, що за аналогічний період минулого року сума прострочених і

неповернених кредитів виросла на 12,6 млн грн (12,7 %) на фоні зменшення кредитного портфеля на 9,2 млн грн (1,1 %). Таким чином, за 3 місяці поточного року приріст простроченості на фоні скорочення кредитного портфеля був у півтора рази меншим, ніж за три місяці попереднього року. В результаті загальна заборгованість за простроченими та неповерненими кредитами кредитних спілок-членів ВАКС станом на 31.03.2015 року досягла 17,3 % кредитного портфеля, розмір якого становив 763,0 млн грн, в той час як на початок року цей показник складав 15,7 %.

Варто зазначити, що стрімке погіршення якості кредитного портфеля зумовлене падінням показників кредитних спілок Східного регіону, де сума прострочених і неповернених кредитів станом на 31.03.2015 року сягнула 38 % кредитного портфеля. Натомість найменший приріст заборгованості за неповернутими та простроченими кредитами продемонстрували кредитні спілки Західного регіону, в яких питома вага простроченості в кредитному портфелі сягнула до 13 %.

Доводиться констатувати, що з початку 2015 року в таких складних умовах кредитні спілки-члени ВАКС втратили 33 млн грн (3,8 %) активів, тоді як за три місяці 2014 року активи зменшилися на 10,9 млн грн (на 1,2 %). Зауважимо, що така тенденція відбувається не лише через повернення кредитів, а й відтік коштів, які були спрямовані на високоліквідні активи, а саме короткострокові фінансові інвестиції (грошові кошти на депозитних рахунках у банках). Лише за 1-ий квартал 2015 року фінансові інвестиції спілок зменшилися на 2,2 млн грн (7 %), тоді як за 2014 році цей показник зменшився на 48,6 млн грн (60 %).

При цьому роботу кредитних спілок ускладнює виникнення проблем у банківській системі, що супроводжується масовим банкрутством банків та їх виходом з ринку. Кредитні спілки стикнулись з проблемою пошуку шляхів безпечного збереження вільних коштів. Крім того, неможливість вчасного повернення коштів з поточних і депозитних рахунків у банках може призвести до виникнення проблем з ліквідністю.

Водночас, маючи певні проблеми із кредитуванням і поверненням кредитів, спілки стикнулись із відчутним відтоком вкладів. Зокрема, з початку 2015 року сума внесків (вкладів) на депозитних рахунках кредитних спілок-членів ВАКС зменшилась на 28,1 млн грн (5,6 %) та склала 475,1 млн грн, у той час як за три місяців минулого року їх депозитний портфель зменшився на 14,1 млн грн (2,3%). Зазначимо, що протягом 2014 року депозитний портфель кредитних спілок-членів ВАКС «схуд» на 106,5 млн грн (на 17,4 %).

Таким чином, зниження купівельної та кредитоспроможності українців на фоні девальвації гривні, відтік вкладів (внесків) з депозитних рахунків, падіння соціально-економічних показників призвели до погіршення фінансового стану кредитних спілок-членів ВАКС.

Багато років кредитні спілки працювали на свою репутацію. Тому зараз вже можна говорити про те, що вона працює на них. Погодьтеся, що на тлі сьогоденної нестабільності української економіки довіра й підтримка своїх членів сприяє тому, що така організація, як кредитна спілка, може надалі працювати із незахищеними верствами населення. У першу чергу це дасть змогу громадянам із середнім і нижче середнього рівнем доходів у таких умовах впоратися з незначними труднощами.

Водночас кредитні спілки-члени ВАКС вжили заходів для зменшення ризиків. Зокрема, відбувається зменшення ризиків у діяльності спілок за рахунок зростання капіталу та його складових, а саме резервного та пайового капіталів.

Не зважаючи на події в країні, капітал кредитних спілок-членів ВАКС і надалі зберігає позитивну динаміку та станом на 31.03.2015 року склав 278,1 млн грн, що на 3,5 % більше порівняно з початком року. При цьому 76,4 % капіталу кредитних спілок-членів ВАКС складає резервний капітал, який є власністю кредитної спілки.

Крім того, більшій частині Східних кредитних спілок, навіть в умовах війни, постійних перебоїв або взагалі відсутності світла та зв'язку вдалось продовжувати роботу і виконувати свої зобов'язання перед вкладниками спілки. У першу чергу це стало можливим завдяки дуже високому рівню капіталізації.

Підготовлено ВАКС